

Riigikogu keskkonnakomisjoni istungi protokoll nr 130

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 10. november 2025

Algus 11.10, lõpp 11.45

Juhataja: Yoko Alender (esimees)

Protokollija: Elise Ernesaks (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Rain Epler, Züleyxa Izmailova, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm

Komisjoni ametnikud: Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Puudus: Lauri Laats

Kutsutud: Kliimaministeeriumi asekanstler Antti Tooming (2. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Jahiseaduse ja looduskaitseaduse muutmise seaduse eelnõu algatamine
3. Vabariigi Valitsuse algatatud jäätmeseaduse muutmise seaduse eelnõu (676 SE) kolmanda lugemise ettevalmistamine
4. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu keskkonnakomisjoni nädala (10.11.2025-16.11.2025) töökava

Komisjoni istung esmaspäev, 10.11.2025 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Jahiseaduse ja looduskaitseaduse muutmise seaduse eelnõu algatamine
3. Vabariigi Valitsuse algatatud jäätmeseaduse muutmise seaduse eelnõu (676 SE) kolmanda lugemise ettevalmistamine
4. Info ja muud küsimused

Majanduskomisjoni ja keskkonnakomisjoni ühine istung teisipäev, 11.11.2025 kell 14.00

1. Energiamaanduse arengukava 2035 (ENMAK 2035) tutvustus
2. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Yoko Alender, Rain Epler, Züleyxa Izmailova, Mait Klaassen, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm).

2. Jahiseaduse ja looduskaitseaduse muutmise seaduse eelnõu algatamine

Yoko Alender ütles sissejuhatuseks, et 7. oktoobril toimus Riigikogu keskkonna- ja maaelukomisjoni ühisistung, kus arutati metssigade ja huntide arvukuse reguleerimise võimalusi. Arutelul tõusetus vajadus öösihiku kasutamiseks nuhtluisendite küttemisel, samuti on vajalik jahiluba teatud juhtudel välja anda tasuta. Lisaks on vajalik kaitsealade sihtkaitsevööndis ja piiranguvööndis hetkel kehtivaid piiranguid muuta, et seal teatud juhtudel jahti lubada. Ühisistungil otsustati algatada seaduseelnõu, et nuhtluisendi küttemisel lubada öösihiku kasutamist. Kliimaministeerium on teinud ettepaneku öösihiku kasutamist lubada ka praktikas ilmnunud vajadusel võõrliikide tõrjel ning vigastatud uluki hukkamisel. Eelnõu ja seletuskirja kavandid on komisjoni liikmetele edastatud. Maaelukomisjon soovib eelnõu menetluses osaleda ehk edaspidi korraldatakse eelnõu huvigruppide kaasamine ühisistungina.

Antti Tooming sõnas, et eelnõus on kolm peamist teemat. Lisaks öösihiku reguleerimisele on eelnõus korraldatud jahipidamine kaitsealadel ja jahilubade tasust vabastamine aladel, kus pole määratud jahipiirkonda. Praegu on öösihiku kasutamine lubatud ainult metssigade jahil Sigade Aafrika katku (SAK) vastu võitlemisel. Peasjalikult on nuhtluisendid hundid, kuid üksikud juhtumid on seotud ka ilvestega. Eelnõukohase muudatusega lubatakse öösihikut kasutada Keskkonnaameti (KeA) eriloaga nuhtluisendi küttemisel. Ettepanek on regulatsiooni laiendada ja lubada ka võõrliikide tõrjel, näiteks kähriku küttemisel, öösihiku kasutamine. Väikekiskjad on kaitsealadel palju loomi mürdnud, mis mõjutab kaitsealuste liikide püsimist. Samuti soovitakse öösihiku kasutust lubada vigastatud uluki surmamisel. Naaberriikides on öösihiku kasutus laialdasemalt lubatud, kuid Eestis on seni piirang olnud range. Soovitakse muuta ka looduskaitseseadust. Hetkel keelab looduskaitseseadus kaitsealadel jahipidamist, kui see pole lubatud kaitse-eeskirjaga. Tehakse ettepanek, et KeA erilool oleks võimalik ka kaitsealadel kasutada öösihikut. Regulatsioon ei puuduta reservaatide. Praegu peab jahilubade eest eraldi maksma, kui KeA pole määranud jahipiirkonda. Ettepanek on, et kui jaht on vajalik nuhtluisendi tõrjeks, SAK-i vastu võitlemiseks või vigastatud looma hukkamiseks, siis edaspidi oleks võimalik kütta ilma tasuta. Riigil jääks seetõttu aastas kuni 2400 eurot saamata.

Tiit Maran uuris, kui palju kütatakse kährikuid praegu ja palju kütatakse hinnanguliselt siis, kui öösihiku kasutust lubatakse. Ta küsis, kuidas toimub öösihiku kasutamise järelevalve. Ta uuris, kas öösihiku kasutamise lubamisega kaasnevad riskid tasuvad lõppkokkuvõttes ära.

Antti Tooming vastas, et lähiajal pakub ministeerium välja plaani, kuidas väikekiskjate küttemist tõhustada liikide kaitse eesmärgil. Ta ütles, et öösihiku kasutusel SAK-i vastu võitlemisel tuleb uluki küttemisel märkida, kas öösihikut kasutati. Sellel sügisel kütiti 85% metssigadest öösihikuga. Ta arvas, et teatud riskid on siiski olemas. Väikekiskjatega peab liikide kaitse eesmärgil tegelema ja näiteks Soome riik rahastab väikekiskjate jahti.

Tarmo Tamm küsis, kas KeA erilool võiks asendada teavitusega, sest eriluba võib tekitada liigset bürokraatiat. **Antti Tooming** sõnas, et KeA sätestab SAK-i vastu võitlemisel käskkirjaga tingimused. Ilma kindlate tingimusteta oleks keeruline järelevalvet teostada. Jahimehed järgivad tingimusi öösihiku kasutamisel ja sisemine kontroll jahimeeste hulgas on tugev. **Yoko Alender** ütles, et öö on loomade päralt ja seda on jahimehed ise rõhutanud. Jahimehed ei saa ise olukordi reguleerida ja eksperdid on leidnud sobiva tasakaalu. Ta arvas, et KeA eriluba on vajalik.

Mait Klaassen ütles, et välja pakutud öösihiku regulatsioon on mõistlik. Ta uuris, kas öösihiku kasutamisel on sõiduki seisva mootori nõue vajalik. Ta arutles, et ilmselt on sõiduki kasutamisel mõeldud, et seda kasutatakse passimispukina. **Antti Tooming** vastas, et ettepanek on lubada öösihikut kasutada seisva mootoriga sõidukist. Ettepanek on tehtud turvalisuse ja läbipaistvuse huvides. Antud küsimust veel eelnõu menetluse käigus täpsustatakse. **Andres Metsoja** sõnas, et KeA eriluba on öösihiku kasutuse puhul vajalik, sest tegemist on eriolukorras küttemisega. Ohutuse tagamiseks peaks küttime seisva mootoriga sõidukist ja jahimees vastutab laskmise eest.

Hanah Lahe küsis, kas öösihikuga küttimine on üldiselt keelatud ja eelnõu annab KeA-le võimaluse lubada öösihiku kasutust. Ta uuris, miks Tiit Maran ei poolda eelnõud. **Antti Tooming** vastas, et aastas kütitakse suurusjärgus 5000 kährikut. Öösihik on üldkasutuses keelatud ja praegu lubatud vaid metssigade jahil SAK-i vastu võitlemisel. Muude ulukite küttimisel ei ole õigust öösihikut kasutada. Kohustus on iga suuruluki küttimise loal märkida, kas öösihikut on kasutatud. **Yoko Alender** ütles, et eelnõu eesmärk pole küttimisel öösihiku kasutamise lubamine, vaid nuhtluisendite ja konkreetsete juhtumite puhul öösihiku lubamine. Varasemal ühisistungil jahimehed ei vastustanud KeA eriloa nõuet. **Tiit Maran** sõnas, et ta pole terve eelnõu vastu, vaid jääb erinevale arvamusele võõrliikide tõrje osas. Suurulukite ja nuhtluisendite küttimise reguleerimine lähtub vaid ühe kodaniku kaebustest ja see tulenes sellest, et veiseid on lubatud kasvatada piirkonnas, kus on palju hunte. Eelnõuga võimaldatakse sihtkaitsevööndis lisanduv häire. Reguleerimise vajadus on arusaadav, kuid sihtkaitsevööndid peavad olema hästi kaitstud. **A. Tooming** sõnas, et kaitsealadel lubatakse öösihikuga jaht ainult haiguste leviku takistamiseks, mitte nuhtluisendite küttimiseks. **Tarmo Tamm** ütles, et vahet tuleb teha tavapärasel jahipidamisel ja nuhtluisendite küttimisel. Nuhtluisendid tuleb kätte saada ja selleks on öösihiku kasutamise lubamine kõige efektiivsem meetod.

Andres Metsoja sõnul läheb jahimees oma jahikoera järgi ning vajadusel liigutakse ka piiranguvööndisse, samas jahimehed ei eelista jahti tundmatus piirkonnas pidada. **Yoko Alender** ütles, et varasemalt on toodud Saaremaa näide, kus loomad lähevad kaitsealale peitu ja neid sealt küttida ei saa. Jahimeestel on eesmärk, kui palju on vaja metssigu küttida SAK-i vastu võitlemise eesmärgil ja nüüd oleks võimalik neid kaitsealal öösihikuga küttida, v.a reservaadis. **Antti Tooming** märkis, et tavaolukorras on Saaremaa näide hea, sest loomad saavad ohutult kaitsealadel eksisteerida, SAK-i puhul on probleem tõsisem ja riskid sigade mitteküttimisel on suured.

Tiit Maran uuris, miks jäetakse reservaadid regulatsioonist välja. **Antti Tooming** vastas, et reservaat on Eestis suurusjärgus 8000 ha ja neid soovitakse säilitada. **Mait Klaassen** ütles, et reservaadid on väikesed ja seajahti peetakse jahikoertega, kes peletavad nad sealt välja.

Otsustati:

2.1. Algatada jahiseaduse ja looduskaitseaduse muutmise seaduse eelnõu (poolt 7: Yoko Alender, Rain Epler, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Andres Metsoja, Tarmo Tamm; vastu 1: Züleyxa Izmailova; erapooletuid 1: Tiit Maran).

2.2. Juhul, kui eelnõu võetakse menetlusse ja määratakse juhtivkomisjoniks keskkonnakomisjon, siis määrata juhtivkomisjoni esindajaks Andres Metsoja (poolt 8: Yoko Alender, Rain Epler, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm; vastu 0; erapooletuid 1: Züleyxa Izmailova).

2.3. Juhul, kui eelnõu võetakse menetlusse ja määratakse juhtivkomisjoniks keskkonnakomisjon, siis teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 19.11.2025 (poolt 8: Yoko Alender, Rain Epler, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm; vastu 1: Züleyxa Izmailova; erapooletuid 0).

2.4. Juhul, kui eelnõu võetakse menetlusse ja määratakse juhtivkomisjoniks keskkonnakomisjon, siis teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (poolt 7: Yoko Alender, Rain Epler, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Andres Metsoja, Tarmo Tamm; vastu 1: Züleyxa Izmailova; erapooletuid 1: Tiit Maran).

3. Vabariigi Valitsuse algatatud jäätmeseaduse muutmise seaduse eelnõu (676 SE) kolmanda lugemise ettevalmistamine

Yoko Alender sõnas, et vajalik on muuta ära eelnõu 676 SE kolmanda lugemise aeg.

Otsustati:

3.1. Muuta eelnõu täiskogus arutamise kuupäeva ja määrata selleks 18.11.2025 (konsensus: Yoko Alender, Rain Epler, Züleyxa Izmailova, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm).

4. Info ja muud küsimused

Infot ja muid küsimusi ei arutatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Yoko Alender
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Elise Ernesaks
protokollija